پەیمانگەی دادوەری

ژمارە : ٤٦ لە ٢٠١٥/١٠/١٩

پاڵپشت بە بڕگەی نۆیەم لە ماددەی پێنج لە یاسای پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق ژمارە (٧) ساڵی ٢٠٠٩ ئەم ڕێنماییەمان دەركرد:

ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٥

ڕێنمایی بەرزەفتكردنی قوتابی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق

ماددەی (١):

مەبەست لەم وشانەی خوارەوە بۆ مەبەستی ئەم ڕێنماییە ئەم مانایانە دەگەیەنن كە لە بەرامبەریان دیاری كراوە.

یەكەم: پەیمانگە : پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق

دووەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق

سێیەم : بەڕێوەبەر : بەڕێوەبەری گشتی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق

چوارەم : قوتابی : قوتابی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق

ماددەی (٢):

حوكمەكانی ئەم ڕێنماییە لەسەر قوتابییانی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی كوردستان – عێراق پەیرەو دەكرێت .

ماددەی (٣):

پێویستە لەسەر قوتابی پابەندی ئەم ئەركانەی خوارەوە بێت :

یەكەم: پابەند بێت بە یاسا و ڕێسا و ڕێنماییە بەركارەكان، هەروەها ئەو فەرمانانەی لە پەیمانگەدا دەردەچن.

دووەم: هەڵسوكەوتی نەشیاو نەكات كە ناوی پەیمانگە لە كەدار بكات .

سێ یەم: دووركەوتنەوە لە هەموو ئەو شتانەی كە لەگەڵ پەیڕەوی پەیمانگە ناگونجێن و پابەندبێت بە بەرزەفتكردنێكی بەرز و ڕێز لە كارگێری و دەستەی وانە گوتنەوە و فەرمانبەران و پەیوەندی دۆستانەی نێوان قوتابییان و هاوكاری یەكتر بكرێت .

چوارەم: سیستەم و دڵنیایی و سەقامگیری لە پەیمانگە بپارێزێت .

پێنجەم: پارێزگاری لە پێداویستیەكانی خوێندن وكەل وپەلی پەیمانگە بكات .

شەشەم: تێكنەدانی باش بەڕێوەچوونی ڕێڕەوی خوێندن .

ماددەی (٤):

سزای (ئاگاداركردنەوە)ی ئەو قوتابییە دەدرێت كە كاریگەری خراپی هەبێت لەسەر پەیوەندی دۆستایەتی لە نێوان قوتابییان .

ماددەی (٥):

قوتابی سزای هۆشداری دەدرێت لەم بارانەدا :-

یەکەم: ئەگەر سزای ئاگادارکردنەوەی ئاڕاستە کرابێت و هەڵنەوەشابێتەوە و پوچەڵ نەکرابێتەوە پاشان ڕەفتارێکی دیکە ئەنجام بدات ، کە پێویست بکات جارێکی دیکە سزای ئاگادارکردنەوەی ئاراستە بکرێت .

دووەم: ئەگەر سیستەم و دڵنیایی و ئارامیی بشێوێنێت .

سێیەم: ئەگەر قسەی ناشرین بە قوتابی یەك بلێت .

چوارەم: ڕێگریکردن وئامادەنەبوون بەبێ پاساوێکی گونجاو لە وانەکان یان ئەو چالاكیانەی کە خوێندنی پەیمانگە پێویستی دەکات .

پێنجەم: سەرپێچیکردنی سیستەم و بەرزەفتکردنی وانە گوتنەوە یان ئەو چالاكیانەی کە پێداویستی خوێندنە لە پەیمانگە .

ماددەی (٦):

سزای سەرزەنشتکردن ئاراستەی قوتابی دەکرێت لەم بارانەدا :-

یەکەم: ئەگەر سزای هۆشداری ئاراستە کرابێت و هەڵنەوەشابێتەوە و پوچەل نەکرابێتەوە، پاشان ڕەفتارێکی وا ئەنجام بدات کە پێویست بکات سزای هۆشداری ئاراستە بکرێت .

دووەم: ئەگەر قسەی ناشرینی بە کارمەندی پەیمانگە بلێت، جگە لە ئەندامانی دەستەی وانە گوتنەوە و قوتابییان.

سێیەم: ئەگەر بەهۆی کەمتەرخەمی و هەڵەی نا ئەنقەست زیان بە کەل و پەلی پەیمانگە بدات .

چوارەم: ئەگەر سەرپێچی سیستەمی تاقیکردنەوە و ئەو هێمنییە بکات کە بۆ تاقیکردنەوە پێویستە .

پێنجەم: دامەزراندنی هەر ڕێکخراوێك لەناو پەیمانگە ، یان تیایدا بەشدار بێت یان هەر چالاکیەکی دیکەی بە کۆمەڵ کە سیستەمی پەیمانگە تێکبدات .

شەشەم: بەکارهێنانی باڵەخانە و دەزگاکانی پەیمانگە بۆ مەبەستی جیا لە ئەو مەبەستانی کە بۆی ئامادەکراوە.

حەوتەم: دەرکردن یان بڵاوکردنەوەی هەواڵنامە یان بەیاننامەکان و یان کۆکردنەوەی واژوو یان کۆکردنەوەی کۆمەك بەبێ وەرگرتنی ڕەزامەندی نووسراو لە ئەنجومەن .

هەشتەم: هەڵگرتنی چەك لەناو حەرەمی پەیمانگە هەر چەند مۆڵەتیشی هەبێت .

نۆیەم: ئەگەر ڕەفتارێکی وا بکات ناوی پەیمانگە بشێوێنێت .

دەیەم: ئەگەر سەرپێچی ڕێك و پێکی بەرێوەچوونی خوێندن بکات.

ماددەی (٧):

قوتابی سزای دەرکردنی کۆتایی بۆ دەردەچێت لەم بارانەدا :-

یەکەم: ئەگەر لە ساڵاکانی خوێندن دوو سزای سەرزەنشتکردنی ئاراستە کرابێت و هەڵنەوەشابێتەوە و پوچەڵ نەکرابێتەوە ، ئینجا ڕەفتارێك بکات کە پێویست بکات سزای سەرزەنشتکردنی ئاڕاستە بکرێت .

دووەم: ئەگەر بە کردار دەستدرێژی کردە سەر کارمەندی پەیمانگە جگە لە ئەندامانی دەستەی وانە ووتنەوە .

سێیەم: ئەگەر بە کردار دەست درێژی کردە سەر یەکێك لە ئەندامانی دەستەی وانە ووتنەوە .

چوارەم: ئەگەر بە ئەنقەست زیان بە کەل و پەلی پەیمانگە بکاربهێنێت .

پێنجەم: ئەگەر قسەی ناشیرن بە یەکێك لە ئەندامانی دەستەی وانە ووتنەوە بڵێت .

شەشەم: ئەگەر توندوتیژی دژی هاوڕێ قوتابیەکانی بگەێنیت .

حەفتەم: ئەگەر سەلمێنرا کە ماددەی سەرخۆشکەر وماددەی بێ هۆشکەری لەناو حەرەمی پەیمانگە بەکارهێنا، یان سەلمێنرا کە سەرخۆشە یان لە ژێر کاریگەری ماددەی بێ هۆشکەردایە لە ناو پەیمانگەدا.

هەشتەم: ئەگەر رەفتارێکی ناشرینی دژی رەوشت وئادابی گشتی لە ناو پەیمانگە یان لە دەرەوەی ئەنجام دا لەو بۆنانەی کە پەیمانگە بەشداری تێدا دەکات ، یان کارو چالاکی تێدا ئەنجام دەدات.

نۆیەم: بە جینایەتێك یان بە کەتنێکی لە کەدارکردنی بە شەرەف حوکمی بەسەر دادرا.

دەیەم: ئەگەر یەکێك لەو کردارانەی لە ماددەی شەشەمدا هاتووە دووبارە کردەوە .

یازدەم: قۆپیاکردن یان هەوڵدان بۆ قۆپیاکردن لە یەکێك لەو وانانەی تاقی کردنەوەی تێدا ئەنجام دەدا.

دوازدەم: ئەگەر سەلمێنرا کە بە پاڵپشت بە بەڵگەی سەختە و پوچەڵ لە پەیمانگە دا وەرگیرا.

سێزدەم: ساختەکردنی بەڵگەو بڕوانامەکانی پەیوەست بە پەیمانگە و بەکارهێنانی بۆ هەر مەبەستێکی دیکە.

ماددەی (٨):

دەکرێت دوو سزای بەرزەفتکردنی یان زیاتر کە لەم رێنمایەدا هاتوون بەسەر قوتابی بسەپێنرێت .

ماددەی (٩):

یەکەم: سەپاندنی ئەو سزایانەی کە لەم رێنمایەدا هاتوون رێگر نابێت لەوەی کە سزای دیکەی بە پێی یاسای سزادان یان هەر یاسایەکی دیکەی سزای ئاڕاستەی بکرێت .

دووەم: ئەگەر داوایەکی سزایی لە دژی قوتابی بەرزبکرێتەوە بە هۆی کاریگەری لە دەرەوەی پەیمانگە خرابێتە پاڵی، ئەوکاتە رێکاری بەرزەفتکردنی دوادەخرێت هەتاکو یەکلاییکردنەوەی داوا سزاییەکە.

ماددەی (١٠):

یەکەم: ئەنجومەنی پەیمانگە لیژنەیەکی بەرزەفتکردنی قوتابی پێکدەهێنێت بە سەرۆکایەتی جێگری سەرۆکی ئەنجومەن و بەڕێوەبەری گشتی پەیمانگە و یەکێك لە ئەندامانی ئەنجومەن لە پەیمانگە بۆ تاووتوێکردنی سەرپێچیەکانی بەرزەفتەکاری کە قوتابیان ئەنجامی دەدەن ، ئەنجومەن بۆی هەیە چاوپێخشاندنەوە لە پێکهێنانی ئەم لیژنەیە بکات هەرکاتێك پێویست بکات .

دووەم: لیژنەی بەرزەفتکاری بە شێوەیەکی نووسراو لێکۆڵینەوە لەوسەرپێچیانە دەکات کە لە هەر دوو بەندی شەشەم وحەفتەمی ئەم رێنماییەدا هاتوون و بۆی هەیە سەرپێچکار و شاهید داوا بکات هەرکاتێك ئەوەی پێویست بوو ئامادەبن لە بەردەمی بەپێی پێویست،و بۆ لیژنە هەیە هەموو هۆکارێکی رەوای بەردەست بە مەبەستی زانینی راستیەکان،پێشنیازەکانی پێشکەش دەکات و بەرزیان دەکاتەوە بۆ ئەنجومەن.

سێیەم: ئەنجومەن بڕیاری ئاراستەکردنی سزای گونجاو دەردەکات بە پێی ڕاسپاردەی لیژنەی ئاماژەپێکراو لە بڕگەی دووەمی ئەم ماددەیە.

چوارەم: دەکرێت تانە لە بڕیارەکانی ئەنجومەن بدرێت بە پێی حوکمەکانی یاسای ئەنجومەنی شورای بەرکار.

پێنجەم: پێشنیازەکانی لیژنەکە بۆ ئەنجومەن مولزەم نین .

ماددەی (١١):

لەسەر سەرپێچیکارە قەرەبووی پەیمانگە بکاتەوە لەو زیانانەی بە هۆی سەرپێچییەکەیەوە بە کەل وپەلەکانی پەیمانگەوە کەوتبێت .

ماددەی (١٢):

بڕیاری سزادان لە تابلۆی ئاگادارییەکانی پەیمانگە هەڵدەواسرێت بۆ ماوەیەك کە کەمتر نەبێت لە هەفتەیەك ، قوتابی سزادراو بانگ دەکرێت هۆکاری سزادانەکەی پێ ڕادەگەیێنرێت .

ماددەی (١٣):

ئەم ڕێنماییە لە مێژووی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) کاری پێ دەکرێت .

دادوەر

صـبـاح عـمـر علـی

سەرۆکی ئەنجومەنی پەیمانگەی دادوەری هەرێمی کوردستان